

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2908/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 6.Pf.20.054/2024/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] Nagy Ármin (a továbbiakban: indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Szigetszentmiklósi Járásbíróság 14.P.20.572/2022/191. számú ítélete, valamint Budapest Környéki Törvényszék 6.Pf.20.054/2024/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény L) cikk (1) és (3) bekezdései, VI. cikk (1) bekezdése, a XVI. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozva.
- [2] 1. Az alkotmányjogi panasz és a benyújtott dokumentumok alapján az alapul fekvő ügy lényege a következő. A Szigetszentmiklósi Járásbíróság 14.P.20.572/2022/191. számú ítéletével (a továbbiakban: elsőfokú ítélet) az indítványozó és az alapper felperese élettársi viszonyából 2021. október 18-án született gyermek feletti szülői felügyeleti jog gyakorlására a felperes édesanyát jogosította fel.
- [3] A Szigetszentmiklósi Járásbíróság ítéletének indokolásában kitért arra, hogy a szülői felügyeleti jog gyakorlása kérdésében a gyermek érdekét érvényesítve széleskörű bizonyítást folytatott le: figyelembe vette mérlegelési jogkörében – többek között – a gyermekorvos, a védőnő tájékoztatását, a felperesre vonatkozó klinikai szakpszichológus véleményét, valamint indítványozóra vonatkozó igazságügyi szakértői véleményt. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, azokat mérlegelve a járásbíróság a nevelési képességet döntő súllyal vette figyelembe a szülői felügyelet gyakorlásával összefüggésben. A Szigetszentmiklósi Járásbíróság mindezek alapján az

édesanya átlagosnak tekinthető nevelési képessége alapján döntött úgy, hogy a gyermek feletti szülői felügyelet gyakorlására az édesanyát jogosítja fel.

- [4] Tekintettel arra, hogy a perben részt vett szakértő a feltett kérdéseket teljeskörűen megválaszolta, az nem volt homályos, hiányos, vagy önmagával és a per adataival ellentétes, a bíróság az indítványozó új szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát mellőzte. Megállapította, hogy a szakvélemény megfelel az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény, valamint az igazságügyi klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia egyes szakértői vizsgálatairól szóló 5/2020. számú Módszertani levél rendelkezéseinek. A rendelkezésre álló üzenetváltások alapján megállapította továbbá, hogy az édesanya a gyermek állapotáról folyamatosan tájékoztatja az indítványozót.
- [5] A bíróság ezen túl döntött a gyermektartásdíj összegéről és a felügyelt kapcsolattartásról. A gyermektartásdíj megállapítása során döntését a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:218. § (2) és (3) bekezdéseire alapozta.
- [6] A kapcsolattartás meghatározása során a gyermek érdekének elsődlegességét szem előtt tartva a bíróság a gyermek korára és az indítványozó pszichés állapotára tekintettel döntött a felügyelt kapcsolattartási forma mellett, azzal, hogy később, esetleg elvitellel megvalósuló kapcsolattartás feltétele, hogy az indítványozó elfogadja a gyógyszeres kezelést és folyamatosan pszichiátriai kontroll alatt álljon. Az úgynevezett ottalvós kapcsolattartás a bíróság megítélése szerint hosszabb távon sem javasolt.
- [7] Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Budapest Környéki Törvényszék 6.Pf.20.054/2024/7. számú ítéletével (a továbbiakban: másodfokú ítélet) a Szigetszentmiklósi Bíróság elsőfokú ítéletét azzal hagyta helyben, hogy „a gyermektartásdíj 2025. január hó 1. napjától módosul évente a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett éves fogyasztó árindex növekedésének mértékével külön intézkedés nélkül”. A törvényszék döntésének indokolásában elsőként az indítványozó által állított eljárási szabályszegéseket vizsgálta. Ezzel összefüggésben megállapította, hogy a Szigetszentmiklósi Bíróság nem sértett olyan lényeges eljárási szabályt, amely az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné, nem talált adatot egyoldalú pervezetésre utaló bírói magatartásra sem. A szülői felügyelet gyakorlásának rendezésével összefüggésben a törvényszéki ítélet megállapította, hogy a bíróság a gyermek életét érintő minden körülmény feltárásával és együttes mérlegelésével hozta meg döntését. A bíróság döntését megindokolta, a törvényszék okfejtésével egyetértett.
- [8] A törvényszék a pszichológus szakértő és az igazságügyi elmeorvos szakértő által készített egyesített igazságügyi elmeszakértői és pszichológus szakértői véleményt aggálytalannak találta, megállapította, hogy annak terjedelme megfelel az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet 20/B. § (4)

bekezdésében foglaltaknak. Döntésében hangsúlyozta: az, hogy az indítványozó az abban foglaltakkal nem ért egyet, nem ad alapot új szakértő kirendelésére. A gyermektartásdíj megállapításával összefüggésben a törvényszéki ítélet szerint a járásbíróság helyesen járt el, amikor a gyermek indokolt szükségleteit, és az anyának folyósított családtámogatási ellátások összegét is figyelembe vette.

- [9] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtott be alkotmányjogi panaszt, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseiként az Alaptörvény L) cikk (1) és (3) bekezdéseit, VI. cikk (1) bekezdését, XVI. cikk (1) bekezdését, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdését jelölte meg.
- [10] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében deklarált *fair* eljáráshoz való joga sérelmével összefüggésben az indítvány az alábbi indokokat hozta fel.
- [11] Az indítványra elsősorban az adott okot, hogy a bíróság az indítványozó által benyújtott bizonyítékokat, konkrétan új pszichológus szakértő kirendelését és az indítványozó által tanúkénti meghallgatásra javasolt személyek bevonását kizárta.
- [12] Másrészt az indítványozó amiatt is a tisztességes eljáráshoz való joga sérelmét állította, mert a bírósági döntések nem indokolták megfelelően, miért nem tekintették aggályosnak az ügyben alkalmazott szakértői véleményeket.
- [13] Harmadrészt a bíróság gyermektartásdíj megállapításáról szóló döntése „hamis” érveken alapul és emiatt sérti az indítványozó *fair* eljáráshoz való jogát.
- [14] Az Alaptörvény L) cikk (3) bekezdése és a VI. cikk (1) bekezdése sérelmét az indítványozó amiatt állította, mert a perbeli felperes kiszorította őt a gyermek neveléséből, a gyermek állapotáról (étkezéséről, egészségügyi állapotáról) nem tájékoztatja. Mindennek a bírói értékelése pedig a tisztességes eljáráshoz való jogát sérti.
- [15] Az indítványozó összességében azt állította, hogy a bíróságok az ügy lényeges körülményeit (pl. a szakértői vélemény aggályossága) nem vizsgálták meg és „hamis” megállapításokat tettek.
- [16] 3. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megvizsgálva a befogadhatóság feltételeit, jelen ügyben a következőket lehetett megállapítani.
- [17] 3.1. A Szigetszentmiklósi Járásbíróság 14.P.20.572/2022/210. számú tájékoztató levele szerint — mivel az indítványozó a Budapest Környéki Törvényszék 6.Pf.20.054/2024/7. számú ítéletét nem vette át — azt az elektronikus úton történő kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon, vagyis 2024. május 24-én kell kézbesítettnek tekinteni a Szigetszentmiklósi Járásbíróság 14.P.20.572/2022/197. számú végzése alapján. Az indítványt 2024. július 23-án elektronikusan — az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben — nyújtotta be.
- [18] A Főtitkár hiánypótlási felhívását az indítványozó 2024. augusztus 12-én vette át, amelyre — határidőben — vagyis 2024. szeptember 11-én válaszolt.
- [19] A szülői felügyeleti jog gyakorlása tárgyában született ítélet az ügy érdemében hozott döntés; az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói

jogosultsággal rendelkezik, az alapul fekvő perben alperesként vett részt, így érintettnek minősül, és jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.

- [20] 3.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti, törvényi feltétele, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítvány e feltételnek – az alábbiak miatt – csak részben tesz eleget.
- [21] Az Alaptörvény L) cikke alkotmányos célként határozza meg a család védelmét, amelynek egyik fontos eleme a szülő-gyermek viszony védelme {25/2022. (X. 26.) AB határozat, Indokolás [33]}, az Alaptörvény L) cikk (3) bekezdése pedig a sarkalatos szabályozás kötelezettségét rögzíti a családok védelme érdekében {3534/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [25]}.
- [22] Az Alkotmánybíróság gyakorlatában az Alaptörvény L) cikke az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából nem minősül az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának, így annak sérelmére alkotmányjogi panasz nem alapozható {3244/2024. (VII. 5.) AB határozat, Indokolás [16]}.
- [23] Érdemi vizsgálatra az Alaptörvény L) cikk (1) és (3) bekezdése sérelmét tekintve fentiek szerint nincs lehetőség, ennek sérelmét állító indítvány ugyanis nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontban foglalt feltételnek.
- [24] 3.3. Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeit részben teljesíti: *a)* tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); *b)* az eljárás megindításának indokait (az indítványozó úgy véli, hogy a szakértői eljárás és vélemény aggályossága miatt sérült a *fair* eljáráshoz való joga); *c)* az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést (a Szigetszentmiklósi Járásbíróság 14.P.20.572/2022/191. számú ítélete, valamint a Budapest Környéki Törvényszék 6.Pf.20.054/2024/7. számú ítélete); *d)* az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [XXVIII. cikk (1) bekezdése]; valamint *f)* kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat.
- [25] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése és XVI. cikk (1) bekezdése tekintetében az indítvány nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontjában írt követelményét, vagyis az indítvány nem tartalmaz érdemi indokolást arra vonatkozóan, hogy a bírói ítélet miért és mennyiben sérti a gyermek testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való alapjogát. A határozott kérelem követelménye magában foglalja azt a kötelezettséget, hogy az indítványnak tartalmaznia kell alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, bírói

döntés miatt ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Ezzel szemben az indítványozó a perbeli felperessel meglévő, gyermeket érintő kommunikációs hiányosságokat és a perbeli felperessel történt üzenetváltásokat sérelmezte. Az egyes, sérelmesnek vélt alaptörvényi rendelkezések az indítványozó által törvénysértésnek minősített bírósági aktusokhoz rendelése az érdemi alkotmánybírósági vizsgálatot nem alapozza meg.

- [26] A kérelmet mindezek alapján az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése és XVI. cikk (1) bekezdése tekintetében nem lehet határozottnak tekinteni.
- [27] 3.4. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése kapcsán az indítványozó sérelme az volt, hogy a szakértői vélemény aggályos volt és az ügyben eljáró bíróság nem rendelt ki újabb szakértőt, aminek indokolását sem adta.
- [28] 3.4.1. Az Abtv. 29. §-ában írt első feltételt (alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés) illetően az Alkotmánybíróság a következő megállapításokat tette.
- [29] Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a tisztességes eljárás (*fair trial*) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek együttes figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes.
- [30] A tisztességes eljáráshoz való jog több garanciális szabályból áll. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványai különösen a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás igazságossága, a tárgyalás nyilvánossága, a bírói döntés nyilvános kihirdetésének követelménye, a törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és pártatlanság, valamint az észszerű időn belüli elbírálás követelménye. Szintén a tisztességes eljáráshoz való jogra vezethető vissza az azzal logikai kapcsolatban álló jogosultságok egy másik csoportja, amely önálló alapjogként került megfogalmazásra az Alaptörvényben [pl. az ártatlanság védelme vagy a védelemhez való jog, lásd: Alaptörvény XXVIII. cikk (2)–(3) bekezdései]. Vannak emellett a tisztességes eljáráshoz való jogból levezethető, az Alaptörvényben nem nevesített, de az Alkotmánybíróság által elismert részjogosítványok is. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a tisztességes eljáráshoz való jog része az is, hogy az eljárás során biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]; 2/2017. (II. 10.) AB határozat, Indokolás [48]–[50]; 3244/2018. (VII. 11.) AB határozat, Indokolás [32]; 3188/2021. (V. 19.) AB határozat, Indokolás [21]; összefoglalóan lásd: 3295/2021. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [23]–[24]}.

- [31] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének részét képező indokolt bírói döntéshez való jog tartalmát kifejtve azt az alkotmányos követelményt támasztotta a bíróságokkal szemben, hogy azok „a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be”, fenntartva, hogy az egyedi ügy összes körülményének függvénye, hogy mikor kellően részletes az indokolás. Ez egyfelől nem jelenti azt, hogy a bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné, az azonban feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot (lásd mindehhez: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [31]). A tisztességes bírósági eljáráshoz való jognak és így az arra alapított alkotmányjogi panaszok nyomán történő alkotmányossági vizsgálatnak korlátját jelenti, hogy az Alkotmánybíróság nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3048/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [17]-[18]}.
- [32] Az indítvány ehhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [33] 3.4.2. Ami a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését, vagyis az Abtv. 29. §-ában foglalt másik feltételt illeti, az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [34] Az indítványozó szerint a bizonyítási eljárás hibája, azon belül újabb szakértő kirendelésére vonatkozó indítványának indokolás nélküli bírói elvetése okozta az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét.
- [35] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését el kell ismernie (lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3014/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [27]). A testület gyakorlata következetes abban, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [...]” {3137/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]}.

- [36] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapított indítványi érvekkel szemben az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy releváns alkotmányjogi összefüggés hiányában nem bírálja felül a támadott bírói döntést, mert nem ismételheti meg a rendes bíróságok helyett a bizonyítékok bírói mérlegelését, a bizonyítási eljárást, a bizonyítási indítványok értékelését, a törvények értelmezését és alkalmazását. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint: „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelme tekintetében az indítványi kérelem tartalmát illetően arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó valójában nem alkotmányossági problémát tárt fel, hanem a bírói jogalkalmazói tevékenység körébe tartozó kérdést.
- [37] Az indítványozó végső soron sérelme okaként azt jelöli meg, hogy a bíróság az érintett gyermekekre vonatkozó szülői felügyeleti jog megállapításával összefüggésben vele ellentétes következtetésre jutott. Önmagában azonban az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést megalapozatlannak, tévesnek és magára nézve sérelmesnek tartja, nem tekinthető az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek.
- [38] Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy a Szigetszentmiklósi Járásbíróság elsőfokú ítéletében részletesen foglalkozott (lásd a 8-11. oldalakat) a rendelkezésre álló szakértői vélemények tartalmával és az abban foglaltak a szülői felügyeleti jog gyakorlására meglévő hatásaival. Kiemelte a járásbíróság elsőfokú ítéletének indokolásában (lásd 11. oldal utolsó előtti bekezdése), hogy miért nem látta szükségesnek, hogy az indítványozó új szakértő kirendelésére vonatkozó indítványának helyet adjon. Indítványozó a szakértői véleménnyel összefüggő aggályait a másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék másodfokú ítéletében (lásd: a 13. oldalt) részletesen vizsgálta. Mindkét, ügyben eljáró bíróság részletesen számot adott arról, hogy a szakértői bizonyítás során született szakértői véleménynek a bírói jogalkalmazás során milyen bizonyítási erőt tulajdonított a konkrét ügy vonatkozásában.
- [39] Az Alkotmánybíróság az indítványban foglaltak alapján nem talált olyan körülményt, amelyet a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességgént lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát indokolná.
- [40] 4. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg részben az Abtv. 27. § (1) bekezdésének, az Abtv. az 52. § (1b) bekezdés e) pontjának, részben pedig a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában foglalt feltételeinek, ezért azt az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a), h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. június 17.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró